

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

7n

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

פון המנרה : כ ובמנרה ארבעה נביעים משקלים כפתריה ופרחיה : כא וכפתור תחת שני הקנים ממנה וכפתור תחת שני הקנים ממנה וכפתור תחת שני הקנים ממנה לשורת הקנים והוצאים ממנה :
כב כפתריהם וקנתם ממנה היו כלתה מקשה אחת זהב טהור : כג ויעש את גרתיה שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור : כד ככר זהב טהור עשה אתה ואת כל בניה : פ כה ויעש את מובח הקטרת עצי שטים אמנה ארכו ואמה דהבו רבוע ואמיתים קמתו ממנו היו קרנתיו : כו ויצף אתו זהב טהור את הגו ואת קירתי סביב ואת קרנתיו ויעש לו זר זהב סביב : כז ושתי טבעת זהב עשה לוי מתחת לזרו על שתי צלעותיו על שני צדיו לבתים לבדים לשאת אתו בהם : כח ויעש את הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב : כט ויעש את שמן המשחה קדש ואת קטרת הסמים טהור מעשה רקח : °
לו ויעש את מובח העלה עצי רביעי שטים חמש אמורת ארכו וחמש אמורת רחבו רבוע ושלוש אמורת קמתו : ב ויעש קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו היו קרנתיו ויצף אתו נחשת : ג ויעש את כל כלו המובח את הסירת ואת היעים ואת המזרקת את המזלגת ואת המחמת כל כלו

מן המנרה : כ ובמנרה ארבעה כליות מצוירין חזקהא ושושנהא : כא וחזר תחות תרין קנין דמנרה וחזר תחות תרין קנין דמנרה וחזר תחות תרין קנין דמנרה לשתא קנין דנפקין מנה : כב חזריהון וקניהון מנה הו כולה נגידא תדא דדהב דכי : כג ועבר יתבוצינהא שבעה וצביתהא ומחתיתהא דדהב דכי : כד ככרא דדהב דכי עבר יתה וזר כל מנהא : כה ועבר ית מדבקה דקטורת בוסמין דאעי שטין אמתא אורביה ואמתא פותיה מרבע ותרתין אמין רומיה מניה הנאה קרנתי : כז והפא יתיה דהב דכי ית אינריה וית כותלוהי סחור סחור וית קרנתי ועבר ליה דיר דדהב סחור סחור : כז ותרתין עזקן דדהב עבר ליה מלרע לדריה על תרתין ויתיה על תרין סטרוהי לאתרא לאריחיא למישל יתיה בהון : כח ועבר ית אריחיא דאעי שטין והפא יתהון דהבא : כט ועבר ית משחא דרבוכהא קודשא וית קטורת בוסמין דכי עובר בוסמנו : א ועבר ית מדבקה דעלתא דאעי שטין חמש אמין אורביה וחמש אמין פותיה מרבע ויתלחא אמין רומיה : ב ועבר קרנתי על ארבע ויתיה מניה הנאה קרנתי והפא יתיה נחשא : ג ועבר ית כל מני מדבקה ית פסקתרותא וית מדבקהא וית מדבקהא וית צינוריהא וית מהתיתא

מני ע
 מעשר
 עדת
 חפצו
 ו
 אתם
 על
 לחת
 הכנור
 ו
 וזויר
 ו
 מן מדבקה
 וית כותלוהי
 על תרין
 ו
 ויתיה
 משיקת
 ש
 מדבקה
 דהב
 אריחיא
 צינוריהא
 דמנרה
 לח

בלוי עשה נחשת : ד ויעש למזבחה מכבד
מעשה השח נחשת תחת ברכבו מלמטה
עד-חציו : ה ויצק ארבע טבעות בארבע
תקצות למכבד הנחשת בתים לבדים :

ו ויעש את-הבדים עצי שטים ויצף
אתם נחשת : ז ויבא את-הבדים בטבעת
עד-צלעת המזבחה לשאת אתו בהם נבוב
לחת עשה אתו : ס ה ויעש את
הבנותי נחשת ואת כפו נחשת במראת

הצבאת

מחמתא כל-מנוחי עבד נחשא : ד ועבד
למדבחה סנדא עובד מצרתא דנחשא
תחות סוכביה מלרע עד-פלגיה : ה ואתיד
ארבע עוקתא בארבע וינתא לסנדא דנחשא
אתרא לאריתא : ו ועבד ית-אריתא
דאצי שטין ותפא ותהון נחשא : ז ואעג
ית-אריתא בעוקתא עד סמרי מדבחה
למיטל ותיה בהון חליל לוחין עבד ותיה :

דנחשא

יונתן בן עוזיאל

ירושלמי

כ ובמנרתא ארבעא בלדין משקעין בצוריתו חיוקתא ושושנתא : כא וחיוור תחורת חרין קנין דשינר
וחיוור תחורת חרין קנין דמינה וחיוור תחורת חרין קנין דמינה לשימא קנין דגפקין מינה : כב חיווריהון וקניניהון
וגוי : כג ועבד ית ברציקתא שבקא ומלקטתא וכתמיקתא דרוב רבי : כד קנטינר דרהב וגוי : כה ועבד
ית מדבחה דקטורת בוסמין מן קיסי שיטא וגוי מינה הוין קרניו זקפין : כו ותפא ותיה דרוב רבי ית איגרייה
ות כותלוי תוור תוור בית קרניו ועבד ליה דיר דרוב תוור תוור : כז ותפאין עננו דרוב עבד ליה מלרע לדיריש
על חרין וינתיה על חרין סיטרוני וגוי : כח ועבד ית אריתא דקסי שיטא וגוי : כט ועבד ית מישחא
וגוי : א ועבד ית מדבחה דעלה דקסי שיטא וגוי : ב ועבד קרניו על ארבע וינתיה מינה תוואה קרניו
זקפין לעיל תפא ותיה נחשא : ג ועבד ית כל מאני מדבחה ית דורנפא ות פגרופיתא ות סורקתא וית
משילקתא ות מרתיתא לכל מגוי עבד נחשא : ד ועבד למדבחה מנול עובד מצרתא דנחשא תחות סוכביה מלרע
עד פלגיה מטול לקבלא גורמא וגורמא דגפלו מן
מדבחה : ה ואתיד ארבע עיננו בארבע וינתיה
לקבלא דנחשא אתרא לאריתא : ו ועבד ית
אריתא דקסי שיטא וגוי : ז ותנעל ית אריתא
בעוקתא על סמרי מדבחה למיטל ותיה בהון חליל לוחין מלי עפרא עבד ותיה : ח ועבד ית כיורא דנחשא וית
דקסיה דנחשא מן אספקלירי נחשא גשיא צניעיתא ורעיון דאתן לצלאה בתרע משבן זמנא תוואו קנימיו על

ירושלמי
ועבד ית כיורא דנחשא וית קסיס דריה הנחש דתוון נחשא
צניעיתא בתוון צניעין בתרע משבן זמנא :

ירושלמי
ועבד ית כיורא דנחשא וית קסיס דריה הנחש דתוון נחשא
צניעיתא בתוון צניעין בתרע משבן זמנא :

רשיי

קרב

(י) נבוב לחות - נבוב הוא חליל וכן (ירמיה נב) ועכו שלש חסכות נכס : נבוב לחות - חסכות של עמי חסות לכל רוח והחלל באמצע :
(ח) כמראות הצבאות - כמות ישראל היו כידן מראות שרואות כהן כשהן מתקטנות ואף איתו לא עכבו מלהכניח לנדבת הוושן
והי מוחק עמה כהן ומני שעשוים ליצר הרע ח"ל הקדוש כרוך הוא קבל כי אלו חסותן עלי מן הכל שעל ידעם העמיתו האכסות לכאות רשות
כמל"ס

מכלל יופי

לח (ח) (כמראת הצבאת) - ענין אסיפה ופירוש שהיו ומביאות בניהן ואפילו הכמראות שלהן לנרמית חשבו
בעת ישראל מהאספות פרתה אהרן מוצי

שמות לח ויקהל

הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד :
 ס ט ויעש את החצר לפאת נגב
 תימנה קלעי החצר שש משור מאה באמה :
 י עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים
 נחשת ווי העמודים ותשקיהם כסף :
 יא ולפאת צפון מאה באמה עמודיהם
 עשרים ואדניהם עשרים נחשת ווי העמודים
 ותשקיהם כסף : יג ולפאת ים קלעים
 חמשים באמה עמודיהם עשרה ואדניהם
 עשרה ווי העמודים ותשקיהם כסף :
 יד ולפאת קדמה מזרחה חמשים אמה :
 יז קלעים חמש עשרה אמה אל-הכתף
 עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה :
 טו ולכתף השנית מזה ומזה לשער החצר
 קלעים חמש עשרה אמה עמודיהם שלשה
 ואדניהם שלשה : טז כל-קלעי החצר
 סביב שש משור : יז והאדנים לעמודים
 נחשת ווי העמודים ותשקיהם כסף וצפוי
 ראשיהם כסף והם מחשקים כסף כל עמודי
 החצר : יח ומסך שער החצר מעשה
 רקס חבלת וארזמן ותולעת שני ושש משור
 ועשרים אמה ארך וקומה ברחב חמש אמות
 לעמת קלעי החצר : יט ועמודיהם ארבעה
 ואדניהם ארבעה נחשת ווייהם כסף וצפוי
 ראשיהם ותשקיהם כסף : כ וכל-הימדות
 למשכן ולחצר סביב נחשת :

קכ"ב . טוואה סימן . וכפסטרין
 ויעש הירוס במלכים א' סימן :

אלה

אונקלוס

דנחשא במחנות נשיא דאתין לצלאה בתרע
 משכן ומנא : ט ועבד ית-דרתא לרוח
 עיבר דרומא סדרי דרתא דבוץ שזיר מאה
 באמין : י עמודיהון עסרין וסמכיהון
 עסרין דנחשא ווי עמודיא וכבושיהון כסף :
 יא ולרוח צפונא מאה אמין עמודיהון
 עסרין וסמכיהון עסרין דנחשא ווי עמודיא
 וכבושיהון כסף : יב ולרוח מערבא
 סדרי חמשין אמין עמודיהון עסרין
 וסמכיהון עסרין ווי עמודיא וכבושיהון
 כסף : יג ולרוח קדומא מדינהא חמשין
 אמין : יד סדרי חמש עסרי אמין לעברא
 עמודיהון תלתא וסמכיהון תלתא :
 טו ולעברא תנינא מכא ומכא לרתע
 דרתא סדרי חמש עסרי אמין עמודיהון
 תלתא וסמכיהון תלתא : טז כל-סדרי
 דרתא סחור-סחור דבוץ שזיר : יז וסמכיא
 לעמודיא דנחשא ווי עמודיא וכבושיהון
 כסף וחפוי רישיהון דכסף ואנון מכבשין
 כסף כל עמודי דרתא : יח ופרכא דרתע
 דרתא עובד ציר תכלא וארזונא וצבע
 זהורי ובוץ שזיר ועסרין אמין אורכא ורומא
 בפותיא חמש אמין לקביל סדרי דרתא :
 יט ועמודיהון ארבעא וסמכיהון ארבעא
 דנחשא וויהון כסף וחפוי רישיהון
 וכבושיהון כסף : כ וכל סכיא למשכנא
 ולדרתא סחור סחור דנחשא :

אלין

צא
 סלונים
 תרבו
 ית דרתא
 יא
 חמשין
 לעיברא
 עמודיהון
 דנחשא
 יח
 נוימיה
 אלה
 סגוריס
 עס סגור
 סגור
 חמשים סגור
 כל סגור
 סגור
 (כא)
 סגור
 סגור
 (כג)

שמות לה פקודי

אונקלוס קבא

ס ס ס

ס ס ס

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד ערפי משה עבדתי פלויס ביד איתמר בן אהרן הכהן ובצלאל

כא אליו מגני מתחלון ומסוקהון ומשקנא דסתרתא דאיתמר בן אהרן די אתמניאו על מימרא דמשה פולחן ליואי בינא דאיתמר בר אהרן בהנא

יונתן בן עוזיאל

ירושלמי

תרגו אדמויהון ומשקנא ומסוקהון ומשקנא דסתרתא דאיתמר בן אהרן די אתמניאו על מימרא דמשה פולחן ליואי בינא דאיתמר בר אהרן בהנא

ס ס ס

אלה כא אליו מגני מתחלון ומסוקהון ומשקנא דסתרתא דאיתמר בן אהרן די אתמניאו על מימרא דמשה פולחן ליואי בינא דאיתמר בר אהרן בהנא ובצלאל

רשי

מגניס כשהיו בעליהן יגיעים בעבודת מרץ היו הולכות ומוזכות להם ונחל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות וכל אחת רואה עלות עם סגלה כמראה וחסדלתו כדברים לומר אתי נאה עונך ועתך כך עובדות כעליהם לדי תאוה ונוקפות להם ומחברות ויולדו סם סגלתי (שיר ח) תחת הים כוח עוררתך והו סגלתי כמראות הולכות ונעשה הכיור מהם שהו לשום שלום בין איש לאשתו להשקות חמים שבו וכו' לוי שקנא לה בעלה ונסתרה ותדע לך שהן נראות מונס שהרי איתמר ונחשת התנופה שבעים כהר וגו' ויעש כה וגו' וכיור וכו' לא הזכירו סם למדת שלא היה נחשת של כיור נחשת התנופה כך דרש רבי תנחומא וכן תרגם אונקלוס כחמיוס כשיא וכן תרגום של מראות נירדוריי"ם סגלתי וכן מלניו כישעיה (ישעיה ג) והגליוניס מתרגמין וחמיוס: אשר צבאו להביא נדכתן: (יח) לעומת קלעיה חצר - כמדת קלעי החצר: הסלת פרישת ויקהל

אלה פקודי

כא אליו מגני מתחלון ומסוקהון ומשקנא דסתרתא דאיתמר בן אהרן די אתמניאו על מימרא דמשה פולחן ליואי בינא דאיתמר בר אהרן בהנא ובצלאל

רשבים

אלה פקודי משכן הכסף והזהב והנחשת: מכלל יופי (לעמדים) האדנים היו חילולים והיו נכנסין פקודי (משכן העדה) על הרוחות שרין בחוכו שהן עדות לישראל: ידות העמודים לחוכן והיו סומכין אותם: ס ס ס

הוא 62 ס

כב ובצלאל בן-אורי בן-חור למשה יהודה עשה את כל-אשר-צוה יהוה את-משה : כג ואלו אהליאב בן-אחיסמך למטה-ידן חרש וחשב ורקס בתכלית ובארנמן ובתולעת השני ובשש : ס כד כל-הנהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע ועשרים ככר ושבע מאות ושלושים שקל בשקל הקדש : כה וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל בשקל הקדש : כו בקע לגולגל מחצית השקל בשקל הקדש לכל העבר על-הפקדים מבין עשרים שנה ומעלה לשש-מאות אלה ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים : כז ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת ארבעים למאת הככר ככר לארון : כח ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה וניס לעמודים וצפה ראשיהם וחשק אתם : כט ונחשת התנופה שבעים ככר ואלפים וארבע-מאות שקל : ל ונחש בה את-אדני פתח אהל מועד ואת מובח הנחשת ואת-מכבר הנחשת אשר-לו ואת קר-כלי המובח : לא ואת-אדני החצר סביב ואת-אדני שער החצר ואת קר-יחלת המשכן ואת-בל-יחלת החצר לט סביב : א ומן-בתכלית והארנמן ותולעת השני עשו בגדי-שחר לשבת בקדש ויעשו

את

כהנא : כב ובצלאל בר-אורי בן-חור לשבטא דיהודה עבד ית כל-דפקיד יי-ית משה : כג ועמיה אהליאב בר-אחיסמך לשבטא דידן נגר ואומן וציר בתכא ובארננא והורי ובנוצא : כד כל-דהבא דאתעביר לעיבדתא בכל עיבדת קודשא והוה דהב ארמותא עסרין ותשע ככרין ושבע מאה ותלתין סלעין בסלעי קודשא : כה וכסף מנינא בנישתא מאה ככרין ואלף ושבע מאה ושבעין וחמש סלעין בסלעי קודשא : כו תקרא לגולגלתא פלגות סלעא בסלעי קודשא לכל העבר על-מנינא מבר עסרין שנין ולעילא לשית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה וחמשים : כז והנאח מאה בכרי כסףא לאתבא ית סמכי קודשא וית-סמכי פרוכתא מאה סמכין למאת ככרין ככרא לסמכא : כח וית-אלף ושבע מאה ושבעין וחמשה עבד ונין לעמודיא וחפי רישידון וכבש ותהון : כט ונחש ארמותא שבעין ככרין ותריין אלפין וארבע-מאה סלעין : ל ועבד בה ית-סמכי תרע משכן ומנא וית מדבחא דנחשא וית-סרדא דנחשא דליה וית כלי מני מדבחא : לא וית-סמכי דרתא סחורי סחור וית-סמכי תרע דרתא וית-כל-סמי משכנא וית-כל-סמי דרתא סחור-סחור : א ומן תכלא וארננא וצבע והורי עבדו לבושי-שמושא לשמושא בקודשא ועבדו

ית

את-יהוה את-כב כד מאה כה ושבע מנינא כל קפי אלפין דליה חוקרי שילי חסילי דהתכר ריש ויקה ככלאל ון סרק הרז חליחב ככלאל מ לי-הקב סלעין (כו) ודבר וית חלף חסל ושבעים סמכות ומצוקים (כה) ומה שטל (י)